

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Косовець Маргарити Валеріївни
«Лінгвопрагматична характеристика персонажа-сищика в
англомовному художньому дискурсі»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за
спеціальністю 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки

Рецензована дисертація М. В. Косовець виконана у руслі проблематики сучасних філологічних досліджень, скерованих на вивчення процесів породження та сприйняття мовлення, а також умов, за яких людина використовує мовні засоби у спілкуванні для досягнення найефективнішого впливу на співрозмовника. Актуальність теми дисертаційного дослідження обумовлена посиленням інтересом сучасної лінгвістики до способів комунікативної поведінки індивідумів у різних типах дискурсу.

Дисертаційне дослідження виконано в межах планової наукової теми кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови Одеського національного університету імені І.І. Мечникова «Дослідження просодичних характеристик усного англомовного дискурсу» (номер державної реєстрації 0113U000807).

Метою дослідження М. В. Косовець є визначення й опис комунікативних стратегій і тактик в мовленні детектива-персонажа художнього дискурсу.

Об'єктом дослідження є художнє персонажне мовлення – бесіди поліцейського детектива та детектива-аматора зі свідками та підозрілими. Предметом дослідження слугує вербалізація стратегічного плану мовлення поліцейського детектива та детектива-аматора в англомовному художньому дискурсі.

Здобувачка вдало структурувала матеріал та логічно представила його у роботі. Дисертаційна робота містить усі необхідні структурні елементи: вступ, 3 розділи, висновки до кожного з них, загальні висновки та список використаної літератури. Загалом представлено ґрунтовний корпус дослідження, що результативно ілюстровано у кількісному аналізі.

Підґрунтя наукової новизни дисертаційного дослідження М. В. Косовець складає когнітивно-дискурсивний підхід до аналізу мовленнєвої поведінки детектива. Вперше змодельовано статусно-рольове спілкування персонажей художнього детективного дискурсу. Новітньою є розроблена здобувачкою таксономія комунікативних стратегій і тактик детектива-персонажа художнього дискурсу, що визначають вибір мовленнєвих засобів, зокрема просодичних. Уперше встановлено та порівняно просодичні засоби, які реалізують стратегії прямого опитування, емоційного впливу та стратегії маніпулювання у мовленні детектива-чоловіка та детектива-жінки.

Вибір методів дослідження обумовлений специфікою об'єкта та предмета роботи, метою та завданнями, що формують багатоаспектний характер, який визначається прагматичною інтерпретацією комунікативних стратегій та тактик в інтеракціях між слідчим та свідками.

Загалом робота М. В. Косовець виконана на гідному науковому рівні – результати базуються на ретельних розрахунках, умовиводи викладено логічно та послідовно.

Висновки і міркування дисертаційної роботи здобувачки викладено в шістнадцятьох публікаціях авторки, п'ять з яких опубліковано у фахових виданнях України, і представлено на одинадцятьох міжнародних науково-практичних та наукових конференціях.

Віддаючи належне теоретичній і практичній цінності роботи, вважаю за необхідне висловити окремі міркування рекомендаційного характеру. На мою думку, пояснення потребує положення про те, що комунікативна тактика докору відноситься до стратегії емоційного впливу. Як здобувачка можете пояснити релевантність віднесення тактики докору саме до стратегії емоційного впливу, а не стратегії маніпулювання, наприклад? Адже у дослідженні зазначено, що тактика докору ґрунтується на невдоволенні або несхваленні. Крім того, коментаря потребує положення про те, що в мовленнєвих реалізаціях стратегії емоційного впливу переважає такий

складний та загалом не дуже поширений термінальний тон, як висхідно-спадний.

Надані міркування та запитання мають дискусійний характер, не знижують вагомості проведеного дослідження і можуть бути прокоментовані під час захисту дисертації.

Таким чином, на підставі ознайомлення з дисертацією та основними публікаціями Косоць Маргарити Валеріївни вважаю, що дисертаційне дослідження «Лінгвопрагматична характеристика персонажа-сищика в англomовному художньому дискурсі» є завершеним, самостійним дослідженням актуальної проблеми сучасного мовознавства, яке відповідає вимогам пунктів 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України №431 від 21.03.22р.), а її авторка, Косоць Маргарита Валеріївна, заслуговує надання ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри граматики англійської мови
Одеського національного
університету імені І.І. Мечникова

Морозова І. Б.

Особистий підпис *І. Морозової*

ВІДДІЛ *І. Овечко* ЗАСВІДЧУЮ
КАДЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
ДИРЕКТОР ВІДДІЛУ КАДРІВ *І. Овечко*